8.	Fanning o'quv dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024 yil "29" avgust dagi 1 - son bayonnomasi bilan tasdiqlangan. (№____)
9.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **Normaxmatov R.** – SamISI, "Servis" kafedrasi professori, t.f.d. **Abdurayimov U.A.** – SamISI, "Servis" kafedrasi assistenti.
10.	**Taqrizchilar:** **Xudayberdiev A.Yu.** - Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti dotsenti, .t.f.n. **Fayzieva J.S..** - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Servis" kafedrasi dotsenti, t.f.n.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
____
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E.Po'latov
2024 yil "29" 08

Ro'yxatga olindi: №BD-61010200-2.01
2024 yil "29" 08

ISTE'MOLCHILAR HUQUQINI HIMOYA QILISH

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000 000	- Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010 000	- Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010200	- Aholi va turistlarning ovqatlanishini tashkil etish servisi

Samarqand – 2024

Fan/modul kodi IHHQ206		O'quv yili 2024-2025	Semestr 3	Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Iste'molchilar huquqini himoya qilish	60		60	120

2. I. Fanning mazmuni

Fan bugungi kunda O'zbekiston Respublikasining «Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi (1996 yil 26 aprel) qonuni amal kilinishiga va talabalarni bilimni va kunikmalariga yordam qilmoqda. Ushbu qonunda iste'molchilarning huquqlarini har tomonlama huquqiy himoya qilish chora-tadbirlari belgilab qo'yilgan.

Biz barchamiz iste'molchimiz. Kundalik turmushda savdo do'koniga kirganimizda ham, jamoat transportiga chiqqanimizda ham, oshxonaga xo'randa sifatida tashrif buyurganimizda ham, umuman tovar sotib olganimizda, ishlar, xizmatlardan foydalanganimizda ham iste'molchi huquqlaridan foydalanamiz.

Ushbu kursni o'rganish natijasida talabalar «Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi Qonunning mazmuni, ahamiyati vash u qonunni to'ldiradigan iste'molchilar huquqlarini himoya qilish bilan bog'liq boshqa qonunlar bo'yicha ham ma'lum bilimlarga ega bo'ladilar.

O'QUV FANINING MAQSAD VA VAZIFASI

Fanning maqsadi – talabalarda yuqori samaradorlikka ega bo'lgan iste'molchilar huquqlarini himoya qilish, qay holda va qanday himoya qilish haqida bilimlarni o'zlashtirgan bo'lib shu xaqida, ko'nikmalar va malkalarni shakllantirshdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarni iste'molchilar huquqlarini himoya qilish nazariy asoslari, o'z mutaxassisligi bo'yicha yechiladigan masalalarga ularni tadbiq qilish ko'nikmalarini hosil qilishi kerak, ushbu bilimlarni doimiy xayotida va ish jarayonida vazifalarini yechishda qo'llashni o'rgatishdan iborat.

3. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu.«Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi Qonunni qabul qilinishidagi shart-sharoitlar va undagi asosiy atamalar mazmuni

Respublikamizda «Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi

- talaba iste'molchi sifatida iste'molchilar huquqlaridan foydalanishni, korxona mutaxasisi sifatida iste'molchilar huquqlarini himoya qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

5. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;
- esse, tezis va maqolalar yozish;
- interfaol keys-stadilar yechish;
- jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim;
- muhokama ishtirok etish;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- mustaqil ishlarni bajarish;
- taqdimot tayyorlash;
- turli darajadagi testlarni yechish;

so'rov o'tkazish.

6. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirish.

7. Asosiy adabiyotlar:

1. Iste'molchi xulq atvori. Safarov B.J. O'quv qo'llanma. - T. "Iqtisodiyot", 2020 y. -164 b.
2. O'zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi. T.: O'zbekiston, 1992, 45-bet.
3. O'zbekiston Respublikasining "Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi qonuni. 1996 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining «Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi qonuniga sharh. T.: «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyi, 2005, 288 b.
2. O'zbekiston Respublikasining «Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligi to'g'risida»gi qonuni. Toshkent. 1997 yil 30 avgust.
3. Normaxmatov R., Xojikulov B. Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish. Ma'ruzalar matni. Samarqand, SamISI, 2008 y.

Internet saytlari:

http://www.sies.uz – SamISI elektron kutubxonasi
http://lex.uz– O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi
www.ziyonet.uz –ta'lim portali

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalari qo'llaniladi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Respublika iste'molchilar huquq-larini himoya qilish Federasiyasi va uning tashkiliy tuzilmasi
2. «Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi Qonunining mazmuni bo'yicha referat tayyorlash
3. «Standartlashtirish to'g'risida»gi Qonunining iste'molchilar huquq-larini himoya qilishdagi roli
4. «Mahsulotlar va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida»gi Qonunining iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli
5. «Metrologiya to'g'risida»gi Qonuni-ning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli
6. «Oziq-ovqat mahsulotlarining si-fati va xavfsizligi to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquq-larini himoya qilishdagi roli
7. «Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to'g'risida»gi Qonun bilan tanishish va referat tayyorlash
8. «Tabiatni muxofaza qilish to'g'risida»gi Qonun bilan tanishish va referat tayyorlash
9. «Bank va bank xizmatlari to'g'risida»gi Qonun bilan tanishish va referat tayyorlash
10. «Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida»gi Qonun bilan tanishish va referat tayyorlash
11. «Shahar yo'lovchilar transporti to'g'risida»gi Qonun bilan tanishish va referat tayyorlash
12. Kommunal xizmatlar to'g'risidagi qonunlar bilan tanishish va referat tayyorlash
13. Xizmatlar sohasida qabul qilingan qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati.

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib, referat va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

4. **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- iste'molchilar huquqlarini himoya qilish jamiyatining obyektlari, subyektlari, iste'molchilar huquqlarini himoya qilish jamiyati federasiyasining strukturaviy tuzilishi bo'yicha ***tasavvurga ega bo'lishi***;
- iste'molchilar huquqlarini himoya qilishga qaratilgan Respublikamiz qonunlari bo'yicha nazariy bilimlarni***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

Qonunning qabul qilinish shart-sharoitlari va uning mazmuni.

O'zbekiston Respublikasi «Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi Qonunida qo'llanilgan asosiy atamalar va ularning mazmuni.

2-mavzu. Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish jamiyatlari Respublika Federasiyasining tashkiliy tuzilishi va vazifalari

Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish jamiyatlari Respublika federasiyasining tashkiliy tuzilishi. Federasiyaning asosiy vazifalari, faoliyat yo'nalishlari va huquqlari.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar tomonidan qabul qilingan «Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilishda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi qarorining ahamiyati va bu qarordan kelib chiqadigan vazifalar.

3-mavzu. Iste'molchilarning asosiy huquqlari. Tovar to'g'risida ma'lumot

«Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi Qonun bo'yicha iste'molchilarning asosiy huquqlari.

Iste'molchining tovar (ish, xizmat)lar to'g'risida ma'lumot olish huquqi.

4-mavzu. Iste'molchilarning tovarlar to'g'risida noto'g'ri ma'lumot berilganda va tovar (ish, xizmat) ning xavfsiz bo'lishiga talab qo'yish huquqi

Tovar (ish, xizmat) haqida noto'g'ri ma'lumot berilgan taqdirda iste'molchining huquqlari.

Iste'molchining tovar (ish, xizmat) xavfsiz bo'lishiga talab qo'yish huquqi.

5-mavzu. Nuqsonli tovar sotilganda va ishni bajarish, xizmat ko'rsatishdagi shartnoma shartlari buzilgan taqdirda iste'molchining huquqlari

Iste'molchiga nuqsonli tovar sotilganda uning huquqlari.

Ishni bajarish, xizmat ko'rsatishdagi shartnoma shartlari buzilgan taqdirda iste'molchining huquqlari.

6-mavzu. Iste'molchilar huquqlarining davlat tomonidan himoya qilinishini ta'minlash

Tovar (ish, xizmat)ning nuqsonlari tufayli yetkazilgan zarar uchun mulkiy javobgarlik. Iste'molchilar huquqlarining davlat tomonidan himoya qilinishini ta'minlash. Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risidagi qonun hujjatlarining buzganlik uchun javobgarlik.

7-mavzu. «Standartlashtirish to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati

Standartlashtirishning mazmuni va mohiyati. O'zbekiston Respublikasida standartlashtirish xizmati. Standartlashtirishning maqsad va vazifalari.

8-mavzu. «Mahsulotlar va xizmatiarni sertifikatlashtirish to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati

«Mahsulotlar va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida»gi Qonunda keltirilgan asosiy atamalar, ularning mazmuni, sertifikatlashtirishning maqsadi va vazifalari. Sertifikatlashtirish sxemalari. Ekspert auditorlar va ularga qo'yiladigan talablar.

9-mavzu. O'zbekiston Respublikasining «Metrologiya to'g'risida»gi Qonunining iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli

Qonunda keltirilgan asosiy atamalar va ularning mazmuni.Metrologiyaga doir faoliyatni davlat tomonidan boshqarish. Ishlab chiqarishda metrologiya ta'minoti va uning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishidagi roli.

10-mavzu. «Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligi to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati

«Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligi to'g'risida»gi Qonunda keltirilgan atamalar va ularning mazmuni. Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligini ta'minlash sohasidagi davlat boshqaruvi va nazorat qilish. Oziq-ovqat mahsulotlarini O'zbekiston Respublikasiga olib kirish va normalar, qoidalarga mos kelmaydigan oziq-ovqat mahsulotlarini yo'q qilib tashlash tartibi.

11-mavzu. «Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to'g'risida»gi va «Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida»gi Qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati

«Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to'g'risida»gi Qonunning maqsadi va uning iste'molchichilar huquqlarini himoya qilishdagi ahamiyati. «Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida»gi Qonunning maqsadi va uning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi ahamiyati.

12-mavzu. Xizmatlar sohasida qabul qilingan qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati

«Shahar yo'lovchilar tarnsporti to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli. «Atmosfera havosini himoya qilish to'g'riida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati. "Aholi o'rtasida mikronutriyent yetishmasligi profilaktikasi to'g'risida"gi Qonunning ahamiyati.

13-mavzu. Moliyaviy xizmatlar sohasida iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish va sud orqali iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish

Moliyaviy xizmatlar sohasida iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish. Sud orqali iste'molchilar huquqlarini himoya qilish.

14-mavzu. «Fuqarolar sog'ligini saqlash to'g'risida»gi va «Dori vositalari va farmosevtika faoliyati to'g'risida»gi Qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati

«Fuqarolar sog'ligini saqlash to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli. «Dori vositalari va farmasevtika faoliyati to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli.

15-mavzu. Iste'molchi va sotuvchilarning savdo ma'daniyati

Savdo ma'daniyati. Savdo etiketi. Kasbiy etiket.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. «Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi Qonunni qabul qilinishidagi shart-sharoitlar va undagi asosiy atamalar mazmunini tushunish.
2. Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish jamiyatlari Respublika Federasiyasining tashkiliy tuzilishi va vazifalarini o'rganish.
3. Iste'molchilarning asosiy huquqlari. Tovar to'g'risida ma'lumotlarni o'rganish.
4. Iste'molchilarning tovarlar to'g'risida noto'g'ri ma'lumot berilganda va tovar (ish, xizmat) ning xavfsiz bo'lishiga talab qo'yish huquqini o'rganish.
5. Nuqsonli tovar sotilganda va ishni bajarish, xizmat ko'rsatishdagi shartnoma shartlari buzilgan taqdirda iste'molchining huquqlarini o'rganish.
6. Iste'molchilar huquqlarining davlat tomonidan himoya qilinishini ta'minlashni o'rganish.
7. «Standartlashtirish to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyatini o'rganish.
8. «Mahsulotlar va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyatini o'rganish.
9. O'zbekiston Respublikasining «Metrologiya to'g'risida»gi Qonunining iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi rolini o'rganish.
10. «Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligi to'g'risida»gi Qonunning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyatini o'rganish.
11. «Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to'g'risida»gi va «Tabiatni muxofaza qilish to'g'risida»gi Qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyatini o'rganish.
12. Xizmatlar sohasida qabul qilingan qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyatini o'rganish.
13. Moliyaviy xizmatlar sohasida iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish va sud orqali iste'molchilarning huquqlarini himoya qilishni o'rganish.
14. «Fuqarolar sog'ligini saqlash to'g'risida»gi va «Dori vositalari va farmosevtika faoliyati to'g'risida»gi Qonunlarning iste'molchilar huquqlarini himoya qilishdagi roli va ahamiyati
15. Iste'molchi va sotuvchilarning savdo ma'daniyati.